

Borbjerg Sparekasse

Borbjerg Sparekasse

Årsrapport

2018

Cvr. nr. 15 41 67 18

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Selskabsoplysninger	3
Ledelsesberetning	4
Ledelsespåtegning	11
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	12
Resultat- og totalindkomstopgørelse	16
Balance	17
Egenkapitalopgørelse	18
Kapitalkrav, kernekapital, kapitalgrundlag og solvens	19
Noter hoved- og nøgletal	20
Noter til resultat- og totalindkomstopgørelse	21
Noter til balancen	26
Noter til øvrige oplysninger	30
Noter anvendt regnskabspraksis	32
Noter væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder	42

SELSKABSOPLYSNINGER

Forretningsadresse Borbjerg Sparekasse
Bukdalvej 5
Borbjerg
7500 Holstebro

Cvr. nr. 15 41 67 18

Repræsentantskab

Valgt i 2018

Trine Guldager Aarup, Mejrup
Preben Garde Jensen, Tvis
Helle Buch, Hvam
Jens Weinrich, Skave
Jørgen Frølund, Skave
Jørgen Dalgaard Hansen, Hodsager
Aksel Meldgaard, Ryde

Valgt i 2016

Torben Amstrup, Hvam
Henrik Andersen, Handbjerg
Bjørn Ryttersgaard Jacobsen, Borbjerg
Martin Lindbjerg, Vinderup
Rikke Lykkeskov, Herrup
Johan Mikkelsen, Stendis
Morten Saaugaard, Skave

Valgt i 2017

Ivan Bjerrum, Vinderup
Jesper Hedegaard, Borbjerg
Henrik Kirkegaard, Borbjerg
Jesper Lindberg, Mejrup
Mikkel Møller, Skave
Jens Ejvind Toft, Mejrup
Kim Toft, Borbjerg

Valgt i 2015

Karen Kjelsmark Amstrup, Borbjerg
Steen Bjerrum, Borbjerg
Peder Jørgensen, Borbjerg
Susanne Brødbæk Linde, Borbjerg
Jens Tarbensen Guld, Borbjerg
Henriette Skovsgaard Simonsen, Viborg
Anne Skovbakke, Borbjerg

Bestyrelse

Torben Amstrup, formand *)
Aksel Meldgaard, næstformand
Jørgen Frølund

Peder Jørgensen
Henrik Kirkegaard **)
Anne Bruun Skovbakke ***)

Ledelseshverv

- *) Bestyrelsesmedlem i Hvam Smede og VVS A/S, direktør og bestyrelse
Bestyrelsesmedlem i Hvam Invest Holding ApS, direktør og bestyrelse
Bestyrelsesmedlem i Hvam Skov- og Ejendomsselskab ApS, direktør og bestyrelse
**) Bestyrelsesmedlem i KK Ejendomme ApS, direktør og bestyrelse
***) A. Bruun ApS, direktør og bestyrelse

Direktion

Mogens Christensen, H.D.

Personale

Torben Grove Jokumsen
Lene Kjelsmark
Jimmy Mortensen
Iris Smed Hansen
Mogens Thorup Elkjær

Kennet Nielsen
Lisbeth Præstholm
Henriette Skovsgaard Simonsen
Tommy Birch Nielsen

Revision

Beierholm
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Voergårdvej 2
9200 Aalborg

LEDELSESBERETNING

Hovedaktivitet

Borbjerg Sparekasses hovedaktivitet er – ud fra en simpel forretningsmodel - at udbyde finansielle produkter til private kunder samt mindre og mellemstore erhvervsvirksomheder, primært i sparekassens lokalområde.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Indledning

Året 2018 blev igen et meget positivt år for Borbjerg Sparekasse.

- For det første fik vi en førsteplads som Danmarks sikreste pengeinstitut. Det er således tredje år i træk, at Borbjerg Sparekasse bliver kåret som det sikreste pengeinstitut
- Senere på året modtog vi - for andet år i træk - prisen som det bedste pengeinstitut i kategorien ”mindre banker”
- Rekordhøj vækst i udlån på hele 17,8%
- Resultat før skat på over 10 mio. kr.
- Udlån og kreditter har rundet 230 mio. kr.
- Den samlede balance har rundet 400 mio. kr.
- Ordinært resultat på niveau med sidste års rekordoverskud
- Kursgevinster er negative
- Tilbageførsel af nedskrivninger
- Stadig høj solvens og solvensoverdækning

Kort sagt er der igen tale om et jubelår, hvor næsten alt er gået vores vej.

Resultatopgørelse

Resultatet før skat udgør 10.012 tkr. mod 11.119 tkr. året før.

Kigger vi på nettorenteindtægter, så er disse steget med 921 tkr. til 14.115 tkr. fra 13.194 tkr., svarende til en stigning på 7,0 %. Årsagen hertil er hovedsageligt stigende renteindtægter fra de øgede udlån og kreditter og i mindre grad faldende renteudgifter til indlån.

Der er stadig ingen kunder der får negative renter og det er vores opfattelse, at vore indlånsrenter endda ligger i den høje ende af skalaen, om end renteniveauet generelt er lavt.

Udbytte af aktier udgør 212 tkr. mod 63 tkr. Stigningen skyldes, at vi i 2018 har modtaget et ekstraordinært udbytte fra Sparinvest Holding på 192 tkr.

Gebyrer og provisionsindtægter er steget. Posten udgør 7.538 tkr. mod 6.519 tkr. året før. Stigningen skyldes at der har været større aktivitet i sparekassen. Det er på områder som investeringsrådgivning i produkter fra Sparinvest, låneformidling i Totalkredit og DLR, udlån og kreditter samt forsikringer. Sparekassen har ikke reguleret på gebyrsatserne i 2018.

LEDELSESBERETNING

Når man glæder sig over det pæne beløb sparekassen tjener i gebyrer og provisionsindtægter, er det vigtigt at huske, at en meget stor del kommer fra vore samarbejdsrelationer, som er Totalkredit, DLR Kredit, Sparinvest, Privatsikring, Nærpension m.fl. og således ikke er gebyrer, vi opkræver direkte hos vore kunder. Det er penge vi tjener, fordi vore kunder er loyale overfor sparekassen og de produkter, vi udbyder i kraft af vore samarbejdspartnere.

Kursreguleringer er negative med 653 tkr. mod positive 2.531 tkr. året før. Kursreguleringerne fordeler sig med en gevinst på 15 tkr. på aktier, tab på 741 tkr. på obligationer og gevinst på 73 tkr. på valutabeholdningen. Det er første gang siden 2011, at sparekassen har negative kursreguleringer. Sparekassen har en forsigtig politik på fonds, og vores fondsbeholdning udgøres da også af nogenlunde de samme værdipapirer som i tidligere år. Faldet skyldes kraftige fald på aktiemarkedet hovedsagligt i december måned. Det er vores opfattelse, at markedet retter sig igen, og det har ikke givet anledning til ændring af vores politik. Renteindtægter på obligationer overstiger dog kurstabet.

Omkostninger

Udgifter til personale og administration er steget med 891 tkr. fra 11.611 tkr. til 12.502 tkr., hvilket svarer til en stigning på 7,7 %. Stigningen er hovedsagelig sket på øvrige administrationsudgifter og i begrænset omfang på lønninger. I 2018 har vi i gennemsnit været 9,2 medarbejdere mod 9,0 året før.

Når man forholder sig til vore omkostninger, er det værd at bemærke, at vi hvert år bruger pæne summer på sponsorater til lokale foreninger og arrangementer. Det er sponsorater som vi fornemmer der sættes stor pris på, og som vi er overbeviste om, er med til at fastholde og endda udvikle aktivitetsniveauet i vort område.

Afskrivninger på bygning og driftsinventar udgør nu 149 tkr. mod 139 tkr. året før.

Posten nedskrivninger på udlån og tilgodehavender viser en indtægt på 1.448 tkr. mod en indtægt på 546 tkr. året før. Der er således tale om en forbedring på tkr. 902 i forhold til året før. Det er selvsagt glædeligt, at posten udvikler sig positivt. Det skyldes, at vore kunder har det økonomisk godt. Beløbet danner grundlag for nøgletallet "årets nedskrivningsprocent" og nøgletallet udgør -0,4. For god ordens skyld skal bemærkes, at der, jf. regnskabsregler og i lighed med tidligere år, er flyttet tkr. 1.187 fra renteindtægter til posten med nedskrivninger, hvorfor nettotilbageførslen på kunder alene udgør tkr. 261.

Årets resultat før skat lander herefter på 10.012 tkr.

Når man vurderer niveauet på årets resultat, skal man huske at analysere hvordan det fremkommer. I sparekassen har vi altid haft fokus på den daglige drift, som er resultatet rensat for afskrivninger, nedskrivninger, kursreguleringer og ekstraordinære poster. Også her er vi i nærheden af niveauet fra rekordoverskuddet i 2017. Dette tal viser efter vores opfattelse et mere reelt billede, idet vi ikke selv er herre over kursreguleringer og nedskrivninger.

Af årets overskud skal sparekassen betale skat. Den beregnede skat udgør 1.813 tkr.

Herefter ender resultatet på ikke mindre end 8.199 tkr. efter skat mod sidste års 8.957 tkr.

Bestyrelsen foreslår en rente af garantkapital på 375 tkr. svarende til en uændret forrentning på 3 % af garantkapitalen. Renteprocenten må ikke direkte sammenlignes med udbytte for aktier, idet sparekassens rente af garantkapital skal ses i forhold til den nominelle værdi på garantbeviser, som altid svarer til kurs 100, hvilket ikke er tilfældet på aktier.

Efter den foreslåede rente kan der overføres 7.824 tkr. til egenkapitalen.

LEDELSESBERETNING

Udvikling i balancen

Den samlede balance udgør 402 mio. kr. mod 350 mio. kr. året før. En stigning på 14,9 %.

Af væsentlige poster i balancen kan nævnes, at udlån udgør 235 mio. kr. mod 200 mio. kr. året før, svarende til en stigning på 17,8 %. Væksten betegner vi som særdeles tilfredsstillende og endda over det budgetterede niveau og vurderer at det er mere end sektoren som helhed. Vort udlån er stadig fordelt på mange brancher og med stor spredning på mange kunder indenfor hver branche, hvorfor vi ikke føler nogen speciel risiko eller usikkerhed herved.

Obligationer, aktier og tilgodehavende hos kreditinstitutter, som tilsammen udgør vores overskudslikviditet, udgør samlet 152 mio. kr. mod 143 mio. kr. året før. Dette vidner om, at sparekassen stadig har en meget stor likviditetsoverdækning. Opgjort efter regler om LCR udgør tallet 317,7% mod 424,4% sidste år.

Indlån er steget fra 261 mio. kr. til 297 mio. kr., med 36 mio. kr. svarende til 14,0 %. Indlånsoverskuddet - forskellen mellem udlån og indlån - udgør nu 62 mio. kr. mod 61 mio. kr. sidste år. Nøgletallet, udlån i forhold til indlån, udgør 82,8 % mod 82,7 % sidste år. Det er sparekassens overbevisning, at en god balance mellem netop indlån og udlån er afgørende for en god drift. Tallet må helst ikke blive for lavt.

Kapitalforhold, solvens og likviditet

Årets resultat efter skat og rente til garantterne, 7.824 tkr., foreslår bestyrelsen henlagt til egenkapitalen. Egenkapitalen udgør herefter 91.098 tkr. Stigningen svarer til 9,3 %.

Af den samlede egenkapital udgør garantkapitalen 12.747 tkr. mod 12.247 tkr. året før. En stigning på 500 tkr., som vi også er meget tilfredse med. Det vidner om stadig opbakning til sparekassen. Det er i høj grad de nye kunder, som også bliver garantter. Antallet af garantter udgør 1.225. Garantkapitalen er således fordelt på mange garantter og med et gennemsnit på omkring 10.000 kr.

Enkelte sparekasser har stoppet for indløsning af garantbeviser. I Borbjerg Sparekasse har vi altid haft en såkaldt ventelistemodel, idet vi indløser garantbeviser i takt med, at andre kunder tegner nye. Ser vi tilbage på de senere år, har vi hele tiden kunnet holde ventelisten på et acceptabelt niveau og indenfor det, vi altid har stillet garantterne i udsigt. Ved årets slutning var der ingen garantter på venteliste.

Sparekassens solvensprocent er opgjort til 25,9. Lovens krav er stadig 8 %. Solvensprocenten ved årets start var 27,5 og der er således tale om et mindre fald. Faldet kan – lidt forenklet - forklares med at forretningsomfanget stiger mere end egenkapitalen.

Nogle kan måske tænke, at det er tankevækkende, at solvensen ikke stiger, når egenkapitalen vokser. Her skal man være opmærksom på, at sparekassen også vokser og at vækst kræver egenkapital. Det er derfor vigtigt at sparekassen hele tiden konsoliderer sig, så der er råderum til vækst, men også for at vi kan fortsætte med at opfylde lovens – i øjeblikket stigende – krav til kapital. For god ordens skyld skal det nævnes, at sparekassen allerede opfylder alle kendte kommende krav til kapital. Det giver en dejlig arbejdsro, som kan bruges konstruktivt til vækst og kundepleje.

Sparekassen har opgjort sit individuelle solvensbehov til 10,3 %. Der er således en overdækning på ikke mindre end 13,7 %-point efter indregning af kapitalbevaringsbuffer på 1,875 %-point. Borbjerg Sparekasse ligger således stadig i den absolut øvre ende af skalaen for solide pengeinstitutter.

Sparekassen har ikke modtaget statslige indskud eller garantier herfra, og den pæne solvens og likviditetsoverdækning er således 100 % baseret på sparekassens egne tal og ikke på lånt egenkapital.

LEDELSESBERETNING

Kapitalforhold, solvens og likviditet, fortsat

Garantkapitalens andel af den samlede egenkapital udgør alene 14,0 %. Sparekassen er således særdeles velkonsolideret også uden at medregne garantkapitalen. Opgør vi solvensen uden at medregne garantkapitalen, udgør den 21,3 % og er således stadig langt over lovens krav på 8 %. Det skal dog bemærkes, at selv om vi ikke er afhængige af garantkapitalen, så ønsker vi den stadig, idet den er med til at give os det fornødne råderum, således at vi kan håndtere kunder af en vis størrelse.

Sparekassen vil i de kommende år, i betydeligt omfang, blive påvirket af stigende kapitalkrav, herunder NEP-tillæg, indfasning af kapitalbevaringsbufferen samt mulig indfasning af den kontracykliske kapitalbuffer. NEP-kravet, er et udtryk for hvor stor en polstring – målt i forhold til de risikovægtede eksponeringer – et pengeinstitut skal have. For pengeinstitutter med en balance på mindre end 3 mia. euro fastsætter Finanstilsynet NEP-tillægget i intervallet 3,5-6 % med et gennemsnit på 4,7 %. Finanstilsynet har i december 2018 fastsat sparekassens individuelle NEP-tillæg til 3,6 %, der indfases fra 2019 til 2023. Tillægget opgøres årligt af Finanstilsynet og vil blive opgjort igen i løbet af 2019 med baggrund i sparekassens indberetninger for 2018. Det samlede NEP-krav - kapitalkrav inklusiv NEP-tillæg - forventes primo 2023 at være i niveauet 17,4 procent, der udgøres af solvensbehov, kapitalbevaringsbuffer samt NEP-tillæg. Sparekassen opfylder allerede de kendte kommende kapitalkrav.

Likviditet

Sparekassen opgør og indberetter likviditet til Finanstilsynet efter den såkaldte Liquidity Coverage Ratio (LCR), der siden 1. oktober 2015 og til 2018 løbende er blevet indfaset, hvor det nu skal udgøre 100 %. Det aktuelle tal for sparekassen pr. 31.12.2018 er 317,7 %.

Personale

I foråret tog vi – som forventet - afsked med Leif Mortensen, der nu er folkepensionist, og der blev i den forbindelse holdt en reception den 12. april, hvor kunder kunne komme og tage afsked med Leif og samtidig hilse på den nye kunderådgiver.

Pr. 31. oktober fratrådte Karina Breinbjerg Møller og pr. 31. december fratrådte Jimmy Mortensen. Begge for at tiltræde nye jobs i sektoren.

Heldigvis har vi også ansat 2 nye medarbejdere. Det er Iris Smed Hansen og Mogens Thorup Elkjær, som begge tiltrådte den 1. december. Begge har stor erfaring som kunderådgivere fra tidligere ansættelser i pengeinstitutter her på egnen.

Den samlede bemanning udgør således nu 9 heltidsmedarbejdere og det er vores vurdering, at vi har den rette og kompetente bemanning i Borbjerg Sparekasse i forhold til det nuværende forretningsomfang.

Samarbejdsrelationer

Når man er et lille pengeinstitut kan man naturligvis ikke klare alting selv. Dette løser vi ved samarbejde med forskellige parter. På den måde kan vi hele tiden tilbyde vore kunder de nyeste og mest aktuelle produkter og samtidig sikrer de, at Borbjerg Sparekasse kan tilbyde de samme produkter, som ellers kun er forbeholdt kunder i de største pengeinstitutter. Der har ikke været ændringer heri i løbet af 2018. Det er vores vurdering, at vore samarbejdspartnere er kompetente og hele tiden leverer relevante og konkurrencedygtige produkter. Specielt er det værd at nævne, at Totalkredit tilbagebetaler kundekroner med kr. 1.500 pr. lånt million. Dette har igen bragt dem i top som det billigste realkreditinstitut på de vigtigste udlånsformer.

LEDELSESBERETNING

Samarbejdsrelationer, fortsat

Sparekassen har derfor samarbejde med følgende:

- Totalkredit - som det foretrukne realkreditselskab på privatboligmarkedet
- DLR Kredit - som det foretrukne realkreditselskab på erhvervs ejendomme
- Sparinvest - som den foretrukne investeringsforening og administrator af egenbeholdning på obligationer
- Bankinvest - som alternativ til Sparinvest på investeringsområdet
- AP-Pension og Nærpension - på personforsikringer
- Privatsikring - på skadesforsikringer
- Aros Forsikring - med henvisningsaftale omkring skadesforsikringer
- Codan - med henvisningsaftale omkring erhvervsforsikringer
- Sparekassen Kronjylland - som korrespondentbank og fondshandler
- Finans-Support - hvortil vi har outsourcet vores regnskabsudfærdigelse, EDB-bistand samt hjælp til udfærdigelse og vedligeholdelse af instrukser og forretningsgange

Forventet udvikling i 2019

Det er vores overbevisning, at opbakningen til sparekassen varer ved, og som følge deraf forventer vi stigende aktivitet og udlånsniveau, hvorfor vi også forventer, at vi kan fastholde den gode topline. Samtidig regner vi også med en beskedent stigning i vore omkostninger. En anden væsentlig udgiftspost i sektoren er udgifter til nedskrivninger på kunder som følge af tab på udlån og garantier. Det er naturligvis svært at anslå et beløb, men det er vores klare opfattelse, at det bliver et overkommeligt beløb og det kan på ingen måde true vores selvstændighed. Dette begrundes i høj grad med, at vi hele tiden har ført en fornuftig kreditpolitik og gjort vort håndværk ordentligt.

Overskuddet af den egentlige sparekassedrift (resultat før kursreguleringer, nedskrivninger og ekstraordinære omkostninger) forventes at ligge på niveau med 2018 eller lidt under på grund af bl.a. budgettering med højere omkostninger som følge af administrative byrder.

Idet vi har en klar målsætning om fortsat selvstændighed, budgetterer vi med en udlånsstigning på 8 % og en stigning i indlån på omkring 7 %. Stigningerne er budgetteret på baggrund af forventning om fortsat tilgang af nye kunder.

De senere år har været præget af en del fusioner blandt mindre og mellemstore pengeinstitutter. Lad os slå fast, og gentage, at det er Borbjerg Sparekasses strategi at forblive selvstændig til gavn for lokalområdet og vore kunder. Dette er kun muligt, hvis den store lokale opbakning fortsætter. Derfor bestræber vi os hele tiden på at tilbyde konkurrencedygtige produkter og priser samt yde en god service.

Usædvanlige forhold

Sparekassen har i 2018 ændret regnskabspraksis vedrørende klassifikation og måling af finansielle instrumenter. Der henvises til note 22 side 32 - 38 for en nærmere beskrivelse heraf. Der har i 2018 ikke været øvrige usædvanlige forhold, der har påvirket indregningen og målingen af resultat og balanceposter m.v.

Betydningsfulde hændelser efter regnskabsårets afslutning

Fra balancedagen og frem til aflæggelse af regnskabet for 2018 er der ikke indtrådt forhold, som ændrer vurderingen af årsrapporten.

Videnressourcer

Sparekassens fremtidige udvikling er afhængig af, at sparekassen også fremover kan tiltrække den nødvendige kvalificerede arbejdskraft til varetagelse af vor hovedaktivitet. Dette har endnu ikke voldt problemer.

LEDELSESBERETNING

Særlige risici

Borbjerg Sparekasses risici vedrører væsentligst kreditrisici og markedsrisici.

Sparekassens risikostyring sker i overensstemmelse med de politikker, rammer og instrukser, som er fastlagt af sparekassens bestyrelse.

Sparekassens kreditpolitik fastlægger overordnet rammerne for udlån og sikkerhedsstillelser, herunder risikostyring. Sparekassen følger løbende alle signifikante udlån på individuel basis, og øvrige udlån via opståede objektive indikationer for værdiforringelse, der kan give problemer med engagementet.

Sparekassens markedsrisiko består af risici vedrørende renter, valuta, aktier og likviditet.

Rammerne for markedsræssige risici, samt risici der opstår i forlængelse af ændringer i renter og kurser på værdipapirer, overvåges løbende, og der afrapporteres til bestyrelsen på hvert bestyrelsesmøde.

Som led i kapitaldækningsreglerne skal sparekassen opfylde en række oplysningskrav om sparekassens risici. Samtlige oplysninger i henhold til oplysningskravene, de såkaldte Søjle III krav, fremgår af sparekassens hjemmeside www.borbjergsparekasse.dk i en særskilt udarbejdet Risikorapport 2018.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Borbjerg Sparekasse har ingen væsentlige forsknings- og udviklingsaktiviteter i gang.

Usikkerhed ved indregning og måling

Der anvendes i et vist omfang skøn ved opgørelsen af nedskrivninger på udlån og garantier samt ved værdiansættelsen af unoterede værdipapirer. Det er vores vurdering, at usikkerhederne ikke er væsentlige i forhold til årsregnskabet retvisende billede. For yderligere beskrivelse af væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder henvises til note 23.

Vederlag til ledelsen

For at tiltrække og fastholde sparekassens ledelsesmæssige kompetencer er direktionens og ledende medarbejders aflønning fastlagt under hensyntagen til arbejdsopgaver, værdiskabelse og vilkår i sammenlignelige virksomheder.

Ledelsens aflønning er nærmere beskrevet i årsregnskabet note 6. Sparekassens ledelse har udarbejdet en lønpolitik og -praksis for aflønning af ledelsen og andre ansatte med indflydelse på sparekassens risikoprofil.

Der kan suppleres med, at der ikke findes provisionsaflønning eller incitamentsprogrammer i sparekassen.

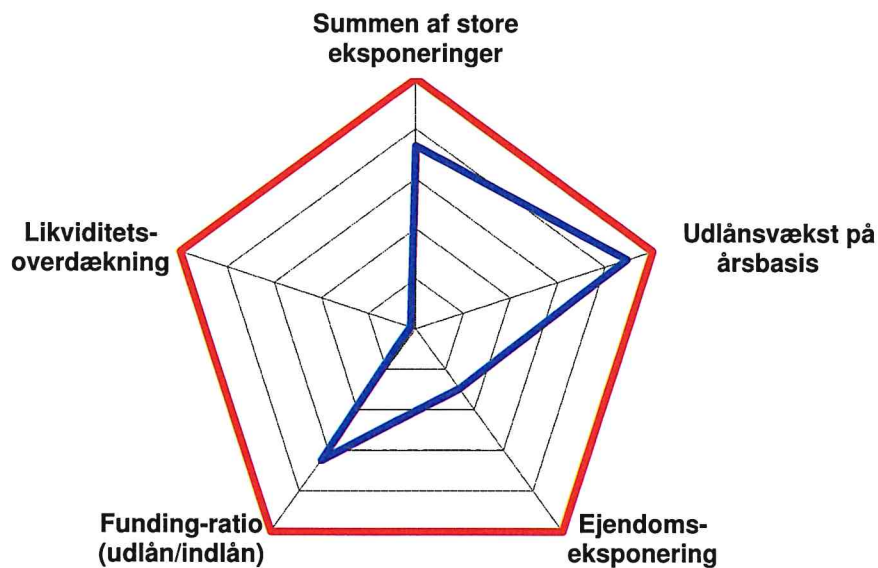
LEDELSESBERETNING

Tilsynsdiamanten

Finanstilsynet har lanceret den såkaldte tilsynsdiamant, der angiver fem pejle-mærker for pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko. Borbjerg Sparekasse overholder alle fem pejlemærker:

Grænseværdier	Finanstilsynet	Borbjerg Sparekasse
Summen af store eksponeringer	Maks. 175% af kapitalgrundlag	128%
Udlånsvækst	Maks. 20% om året	18%
Ejendoms eksponering	Maks. 25% af de samlede udlån	7%
Stabil funding (udlån i forhold til arb. kapital)	Maks. 100%	65%
Likviditetsoverdækning	Min. 100%	4373%

Grafisk fremstilling af pengeinstituttets placering i Tilsynsdiamanten:

— Finanstilsynets grænseværdier (indeks 100)

— Borbjerg Sparekasse 31.12.2018

LEDELSESPÅTEGNING

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 2018 for Borbjerg Sparekasse.

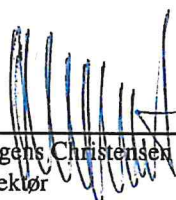
Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed og bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 og af resultatet for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018.

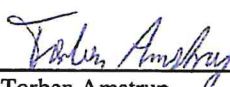
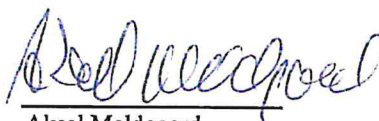
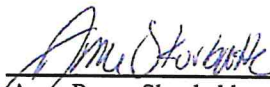
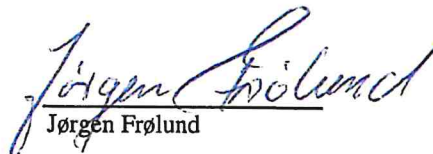
Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Borbjerg, den 28. februar 2019

Mogens Christensen
Direktør

Bestyrelsen

Torben Amstrup
Formand
Aksel Meldgaard
Næstformand
Anne Bruun Skovbakke
Henrik Kirkegaard
Peder Jørgensen
Jørgen Frølund

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til repræsentantskabet i Borbjerg Sparekasse

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Borbjerg Sparekasse for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, kapitalgrundlag og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af sparekassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser, som omhandlet i artikel 5, stk. 1 i forordning (EU) nr. 537/2014.

Vi blev første gang valgt som revisor for Borbjerg Sparekasse den 13. marts 2014 for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2014. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 5 år frem til og med regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 2018. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Værdiansættelse af udlån, herunder nedskrivninger

Den regnskabsmæssige værdi af udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris udgør 234.885 tkr.. Regnskabsposten er væsentlig og er forbundet med betydelige skøn vedrørende vurdering af eventuelle nedskrivningsbehov, hvorfor forholdet er anset for et af de mest betydelige ved revisionen.

Som følge af implementeringen af IFRS 9 foretages der fra 1. januar 2018 nedskrivninger til forventede tab på udlån mod tidligere alene til indtrufne tab. Den akkumulerede effekt af ændringen fra tidligere år er indregnet i egenkapitalen pr. 1. januar 2018, mens nedskrivninger for året 2018 løbende er indregnet i resultatopgørelsen. Der henvises til årsregnskabet balance på side 17, note 7 på side 23-25 og anvendt regnskabspraksis på side 32.

Vores behandling i revisionen

Vores væsentligste revisionshandlinger vedrørende værdiansættelse af udlån, herunder nedskrivninger, har været:

- Gennemgang og vurdering af den akkumulerede effekt af sparekassens nedskrivninger pr. 1. januar 2018, som er indregnet i egenkapitalen samt de løbende nedskrivninger, der er udgiftsført i 2018. Gennemgangen omfattede en vurdering af "Erklæring om SDC A/S' IFRS 9-model" afgivet af datacentralens uafhængige revisor.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Centrale forhold ved revisionen, fortsat

- Test af, at sparekassens forretningsgange omkring tildeling af bonitetskarakterer på de enkelte udlån har fungeret tilfredsstillende, herunder at sparekassen rettidigt får identificeret de eksponeringer, der har et nedskrivningsbehov.

Testen har taget udgangspunkt i dels en risikobaseret tilgang og en tilfældig stikprøve. Den risikobaserede tilgang har især fokuseret på følgende eksponeringer:

- sparekassens største eksponeringer,
 - eksponeringer i risikofyldte brancher, som er defineret som landbrugseksponeringer og ejendomseksponeringer,
 - eksponeringer, der udviser svagheder i form af negativ udvikling i regnskabstal, overtræk, restancer eller lignende.
- Test af sparekassens forretningsgange omkring nedskrivningsberegning på eksponeringer, hvorpå der er konstateret objektiv indikation for værdiforringelse.
- Kontrol af at beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis af udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris på side 32, væsentlige regnskabsmæssig skøn, forudsætninger og usikkerheder på side 42, samt især note 18 på side 30 omhandlende kreditrisici er i overensstemmelse med lovgivningens krav og giver et retvisende billede af sparekassens kreditrisici.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere sparekassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet, fortsat

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af årsregnskaberne for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiell virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aalborg, den 28. februar 2019

Beierholm

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 32 89 54 68

Henrik Bjørn

Statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne28606

RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

	Note	2018 tkr.	2017 tkr.
Renteindtægter	2	14.907	14.098
Renteudgifter	3	792	904
NETTO RENTEINDTÆGTER		14.115	13.194
Udbytte af aktier m.v.		212	63
Gebyrer og provisionsindtægter	4	7.538	6.519
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		15	11
NETTO RENTE- OG GEBYRINDTÆGTER		21.850	19.765
Kursregulering	5	-653	2.531
Andre driftsindtægter		25	34
Udgifter til personale og administration	6	12.502	11.611
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver		149	139
Andre driftsudgifter		7	7
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	7	-1.448	-546
RESULTAT FØR SKAT		10.012	11.119
Skat	8	1.813	2.162
ÅRETS RESULTAT		8.199	8.957
TOTALINDKOMSTOPGØRELSE			
Årets resultat		8.199	8.957
ÅRETS TOTALINDKOMST		8.199	8.957
FORSLAG TIL RESULTATDISPONERING			
Renter af garantkapital		375	360
Overført til egenkapital		7.824	8.597
		8.199	8.957

BALANCE

	Note	2018 tkr.	2017 tkr.
AKTIVER			
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker		2.168	2.118
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	9	21.316	22.351
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	10	234.885	199.805
Obligationer til dagsværdi	11	98.172	89.210
Aktier m.v.	11	32.608	31.703
Aktiver tilknyttet puljeordninger	12	7.016	0
Grunde og bygninger i alt	13	1.856	1.947
Investeringsejendomme		391	391
Domicilejendomme		1.465	1.556
Øvrige materielle aktiver	14	311	369
Aktuelle skatteaktiver		630	0
Udskudte skatteaktiver	15	129	117
Andre aktiver		2.473	1.917
Periodeafgrænsningsposter		211	0
AKTIVER		401.775	349.537
PASSIVER			
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	16	0	0
Indlån og anden gæld	17	296.984	260.533
Indlån i puljeordninger	12	7.016	0
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris		0	0
Aktuelle skatteforpligtelser		0	310
Andre passiver		6.316	4.782
Periodeafgrænsningsposter		74	63
GÆLD		310.390	265.688
Hensættelser til tab på garantier		287	500
Andre hensatte forpligtelser		0	0
HENSATTE FORPLIGTELSE I ALT		287	500
Garantkapital		12.747	12.247
Overført overskud		77.976	70.742
Renter af garantkapital		375	360
EGENKAPITAL		91.098	83.349
PASSIVER		401.775	349.537

EGENKAPITALOPGØRELSE

	Garant- kapital	Overført resultat	Foreslået renter garant- kapital	I alt
	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.
Egenkapital primo 2017	11.891	62.145	352	74.388
Til-/ afgang garantkapital	356	0	0	356
Årets resultat	0	8.597	360	8.957
Udbetalte renter af garantkapital	0	0	-352	-352
Egenkapital ultimo 2017	12.247	70.742	360	83.349
Ændring i regnskabspraksis, IFRS9	0	-590	0	-590
Egenkapital primo 2018	12.247	70.152	360	82.759
Til-/ afgang garantkapital	500	0	0	500
Årets resultat	0	7.824	375	8.199
Udbetalt renter af garantkapital	0	0	-360	-360
Egenkapital ultimo 2018	12.747	77.976	375	91.098

KAPITALKRAV, KERNEKAPITAL, KAPITALGRUNDLAG OG SOLVENS

	2018 tkr.	2017 tkr.
Kapitalkrav iht. lov om finansiel virksomhed §124, stk. 2	24.319	20.883
Det oplyste kapitalkrav udgør 8 % af den samlede risikoeksponering (solvenskravet)		
Egentlig kernekapital før fradrag	91.098	83.349
Regulering for garantrenter	-375	-360
Regulering for udskudte skatter	0	0
Forsigtig værdiansættelse	-131	-121
Øvrige fradrag	-11.806	-10.976
Egentlig kernekapital	78.786	71.892
Kernekapital	78.786	71.892
Kapitalgrundlag	78.786	71.892
Kreditrisiko	230.863	194.997
Markedsrisiko	33.316	27.285
Operationel risiko	39.804	38.752
Risikoeksponering	303.983	261.034
Nøgletal		
Egentlig kernekapitalprocent	25,9%	27,5%
Kernekapitalprocent	25,9%	27,5%
Kapitalprocent	25,9%	27,5%

Kapital- og kernekapitalprocenter er opgjort efter gældende lovgivning på opgørelsestidspunkterne.

NOTER HOVED- OG NØGLETAL

	2018	2017	2016	2015	2014	Note
Resultatopgørelse (tkr.)						1
Netto rente- og gebyrindtægter	21.850	19.765	18.657	17.652	16.619	
Kursreguleringer	-653	2.531	1.420	1.850	2.944	
Udgifter til personale og administration	12.502	11.611	10.967	10.004	9.284	
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	-1.448	-546	1.025	1.217	1.783	
Skat	1.813	2.162	1.673	1.476	1.481	
Årets resultat	8.199	8.957	6.297	6.155	6.323	
Balance (tkr.)						
Udlån og tilgodehavender	234.885	199.805	176.016	158.502	155.775	
Egenkapital	91.098	83.349	74.388	68.180	61.891	
Aktiver i alt	401.775	349.537	328.096	300.168	283.785	
Nøgletal						
Kapitalprocent	25,9	27,5	27,9	27,9	27,6	
Kernekapitalprocent	25,9	27,5	27,9	27,9	27,6	
Egenkapitalforrentning før skat	11,5	14,1	11,2	11,7	13,3	
Egenkapitalforrentning efter skat	9,4	11,4	8,8	9,5	10,8	
Indtjening pr. omkostningskrone	1,9	2,0	1,7	1,7	1,7	
Renterisiko	2,4	0,7	0,5	1,2	2,7	
Valutaposition	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	
Udlån i forhold til indlån	82,8	82,7	77,0	75,8	78,9	
Udlån i forhold til egenkapital	2,6	2,4	2,4	2,3	2,5	
Årets udlånsvækst	17,8	13,5	11,1	1,8	7,2	
Overdækning i forhold til FIL §152	-	252,1	280,6	285,4	270,0	
Likviditet opgjort efter LCR	317,7	424,4	386,8	-	-	
Sum 20 største eksponeringer ift. kapitalgrundlag	127,9	-	-	-	-	
Summen af eksponeringer > 10% af kap.grundlag	-	12,3	10,5	38,8	79,4	
Årets nedskrivningsprocent	-0,4	-0,2	0,4	0,5	0,8	
Afkastningsgrad	2,0	2,6	1,9	2,1	2,2	

Hovedposter og nøgletal opgjort efter gældende lovgivning på opgørelsestidspunktet. Sammenligningstallene er tilrettet disse forhold, hvor det har været nødvendigt, for at fremme regnskabsforståelsen.

NOTER TIL RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

	2018 tkr.	2017 tkr.	Note
Renteindtægter			2
Kreditinstitutter og centralbanker	0	4	
Udlån og andre tilgodehavender	13.926	13.175	
Obligationer	981	919	
Øvrige renteindtægter	0	0	
Renteindtægter i alt	14.907	14.098	
 Renteudgifter			3
Kreditinstitutter og centralbanker	155	113	
Indlån og anden gæld	627	787	
Øvrige renteudgifter	10	4	
Renteudgifter i alt	792	904	
 Gebyrer og provisionsindtægter			4
Værdipapirhandel og depoter	278	339	
Betalingsformidling	291	277	
Lånesagsgebyrer	1.279	1.236	
Garantiprovision	368	233	
Øvrige gebyrer og provisioner	5.322	4.434	
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	7.538	6.519	
 Kursreguleringer			5
Obligationer	-741	-312	
Aktier m.v.	15	2.797	
Valuta	73	46	
Kursreguleringer i alt	-653	2.531	

NOTER TIL RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

	2018 tkr.	2017 tkr.	Note
Udgifter til personale og administration			6
Personaleudgifter			
Lønninger (her er alene tale om faste lønde)	5.511	5.434	
Pensioner	462	463	
Udgifter til social sikring og afgifter m.v.	889	765	
I alt	6.862	6.662	
Øvrige administrationsomkostninger	5.640	4.949	
Udgifter til personale og administration i alt	12.502	11.611	
 Heraf lønninger og vederlag til bestyrelse og direktion			
Direktion - løn incl. pension (her er alene tale om faste lønde)	1.322	1.304	
Antal direktionsmedlemmer	1	1	
Bestyrelsesformand (fast vederlag)	63	31	
Næstformand (fast vederlag)	37	18	
Menige bestyrelsesmedlemmer (fast vederlag)	125	62	
Antal bestyrelsesmedlemmer	6	6	
I alt	1.547	1.415	
 Borbjerg Sparekasse har ikke udover ovenstående løn og pensionsforhold, forpligtelser for nuværende og/eller forhenværende medlemmer af bestyrelse, direktion og særlige risikotagere.			
Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede	9,2	9,0	
 Honorar til revisionsfirmaer			
Lovpligtig revision af årsregnskabet	99	98	
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	25	36	
Samlet honorar til de repræsentantskabsvalgte revisionsvirk- somheder, der udfører den lovpligtig revision	124	134	

NOTER TIL RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

	2018 tkr.	2017 tkr.	Note
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender i regnskabsåret			7
Individuelle nedskrivninger			
Nedskrivninger henholdsvis værdiregulering i årets løb	-9	1.985	
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	0	-1.106	
Tilbageførsel af hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår	-281	-147	
Årets nedskrivninger	-290	732	
Gruppevise nedskrivninger			
Nedskrivninger henholdsvis værdiregulering i årets løb	0	250	
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	0	-161	
Årets nedskrivninger	0	89	
Nedskrivninger i årets løb, netto	-290	821	
Endelig tabt (afskrevet) ikke tidligere individuelt nedskrevet	35	117	
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-6	-6	
Renter af nedskrevne fordringer	-1.187	-1.478	
Årets nedskrivning på udlån og tilgodehavender m.v.	-1.448	-546	

NOTER TIL RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

	2018 tkr.	2017 tkr.	Note
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.			7
Individuelle nedskrivninger:			
Primo	14.685	13.987	
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger, primo	-14.685	0	
Årets nedskrivninger	0	879	
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	0	0	
Tidligere nedskrevet, nu endelig tabt	0	-181	
Nedskrivninger ultimo	0	14.685	
Gruppevise nedskrivninger:			
Primo	1.588	1.499	
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger, primo	-1.588	0	
Årets nedskrivninger	0	250	
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	0	-161	
Nedskrivninger ultimo	0	1.588	
Stadie 1:			
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger, primo	542	0	
Nye nedskrivninger, netto	351	0	
Tidligere nedskrevet, nu endelig tabt	0	0	
Nedskrivninger ultimo	893	0	
Stadie 2:			
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger, primo	1.464	0	
Nye nedskrivninger, netto	-321	0	
Tidligere nedskrevet, nu endelig tabt	0	0	
Nedskrivninger ultimo	1.143	0	
Stadie 3:			
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger, primo	14.685	0	
Nye nedskrivninger, netto	203	0	
Tidligere nedskrevet, nu endelig tabt	0	0	
Nedskrivninger ultimo	14.888	0	
Nedskrivninger på tilgodehavende hos kreditinstitutter og andre poster med kreditrisiko:			
Primo	0	0	
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger, primo	270	0	
Nye nedskrivninger, netto	-242	0	
Tidligere nedskrevet, nu endelig tabt	0	0	
Nedskrivninger ultimo	28	0	
Nye nedskrivninger i alt	-9	1.129	

NOTER TIL RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

	2018 tkr.	2017 tkr.	Note
Hensættelser til tab på garantier og uudnyttede kredittilsagn:			7
Individuelle hensættelser:			
Primo året	500	647	
Tilbageførsel af hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår	-500	-147	
Nedskrivninger ultimo	0	500	
Stadie 1:			
Ændret regnskabspraksis for hensættelser, primo	15	0	
Nye hensættelser, netto	75	0	
Nedskrivninger ultimo	90	0	
Stadie 2:			
Ændret regnskabspraksis for hensættelser, primo	53	0	
Nye hensættelser, netto	144	0	
Nedskrivninger ultimo	197	0	
Nye hensættelser i alt	-281	0	
Nedskrivnings- og hensættelsessaldo i alt ultimo	17.239	16.773	
Årets nedskrivningsprocent	-0,4	-0,2	
Akkumuleret nedskrivningsprocent	5,3	5,9	
Skat			8
Aktuel skat	1.659	2.094	
Efterregulering tidligere års skat	0	72	
Ændring i udskudt skat	154	-4	
Skat af årets resultat	1.813	2.162	
Skatteafstemning			
Gældende skattesats	22,0	22,0	
Permanente afvigelser	-3,9	-2,6	
Effektiv skatteprocent	18,1	19,4	

NOTER TIL BALANCEN

	2018 tkr.	2017 tkr.	Note
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker			9
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	21.316	22.351	
Tilgodehavender i alt	21.316	22.351	
Løbetidsfordeling efter restløbetid			
Anfordring	21.316	22.351	
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris			10
Udlån og tilgodehavender før nedskrivninger	251.809	216.078	
Nedskrivninger ultimo	-16.924	-16.273	
Udlån og tilgodehavender ultimo	234.885	199.805	
Løbetidsfordeling efter restløbetid			
Anfordring	5.416	0	
Til og med 3 måneder	11.634	8.878	
Over 3 måneder og til og med 1 år	84.566	51.643	
Over 1 år og til og med 5 år	79.756	81.007	
Over 5 år	53.513	58.277	
Delvist nedskrevne tilgodehavender			
Der er foretaget delvis nedskrivning på udlån og tilgodehavender som følge af indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.			
Individuelt vurderet udlån			
Værdiansættelse før nedskrivning	30.421	31.683	
Værdiansættelse efter nedskrivning	15.533	16.998	
Gruppevist vurderet udlån			
Værdiansættelse før nedskrivning	0	183.354	
Værdiansættelse efter nedskrivning	0	181.766	

NOTER TIL BALANCEN

Note
10

Udlån til amortiseret kostpris, uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier fordelt efter ratingklasser og statier i IFRS9 (opgjort før nedskrivning og hensættelser):

Eksponeringer, der er:	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Total
Kreditforringede (1)	0	0	30.421	30.421
Med væsentlige svaghedstegn (2c)	1.995	2.911	0	4.906
Med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn (2b)	145.508	42.757	0	188.265
Med normal bonitet el. utvivlsomt god bonitet (3+2a)	82.672	14.519	0	97.191
Total.....	230.175	60.187	30.421	320.783

Udlån til amortiseret kostpris, uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier fordelt efter brancher og statier i IFRS9 (opgjort før nedskrivning og hensættelser):

	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Total
Offentlige myndigheder	0	0	0	0
Erhverv, herunder:				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	18.884	7.995	10.203	37.081
Industri og råstofudvikling	455	5.114	0	5.569
Energiforsyning	0	0	0	0
Bygge og anlæg	6.641	2.545	40	9.226
Handel	5.522	2.980	1.375	9.876
Transport, hoteller og restauranter	6.170	237	0	6.407
Information og kommunikation	0	0	0	0
Finansiering og forsikring	8.772	255	0	9.027
Fast ejendom	11.267	3.854	0	15.121
Øvrige erhverv	14.786	2.320	1.396	18.502
Erhverv i alt	72.496	25.298	13.014	110.808
Private	157.679	34.889	17.407	209.975
I alt	230.175	60.187	30.421	320.783

NOTER TIL BALANCEN

	2018 tkr.	2017 tkr.	Note
Værdipapirer			11
Obligationer til dagsværdi	98.172	89.210	
Aktier m.v.	32.608	31.703	
Værdipapirer i alt	130.780	120.913	
Der kan klassificeres således			
Værdipapirer med handel for øje	108.856	100.547	
Anlægspapirer	21.924	20.366	
Sektoraktier der måles til dagsværdi på basis af ikke-observerbare input (niveau 3)			
Regnskabsmæssig værdi primo	1.085	1.031	
Tilgang	0	0	
Afgang	0	-18	
Kursregulering	563	72	
Værdi ultimo	1.648	1.085	
Puljer			12
Aktiver			
Aktier	151	0	
Investeringsfondsandele	6.865	0	
Aktiver tilknyttet puljeordninger	7.016	0	
Passiver			
Samlet indlån	7.016	0	
Indlån i puljeordninger	7.016	0	
Ejendomme			13
Investerings ejendomme			
Dagsværdi primo	391	391	
Regulering til dagsværdi	0	0	
Dagsværdi ultimo	391	391	
Der har ikke medvirket ekstern vurderingsmand ved værdiansættelsen ultimo.			
Domicilejendomme			
Omvurderet værdi primo	1.556	1.647	
Afskrivninger	91	91	
Omvurderet værdi ultimo	1.465	1.556	
Der har ikke medvirket ekstern vurderingsmand ved værdiansættelsen ultimo.			
Ejendomme i alt	1.856	1.947	

NOTER TIL BALANCEN

	2018 tkr.	2017 tkr.	Note
Øvrige materielle anlægsaktiver			14
Driftsmidler			
Kostpris primo	1.177	2.361	
Tilgang i årets løb	0	0	
Afgang i årets løb	0	-1.184	
Kostpris ultimo	1.177	1.177	
Ned- og afskrivninger primo	808	1.934	
Årets afskrivninger	58	58	
Tilbageførte afskrivninger	0	-1.184	
Ned- og afskrivninger ultimo	866	808	
Bogført værdi ultimo	311	369	
Udskudte skatteaktiver			15
Aktiveret primo	117	113	
Ændring i regnskabspraksis, IFRS9	154	0	
Årets aktivering	-142	4	
Aktiveret ultimo	129	117	
Der vedrører følgende poster			
Udlån	140	122	
Driftsmidler	-11	-5	
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker			16
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	0	
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker i alt	0	0	
Indlån og anden gæld			17
Anfordring	229.586	198.677	
Med opsigelsesvarsel	32.826	33.021	
Særlige indlånsformer	34.572	28.835	
Indlån og anden gæld i alt	296.984	260.533	
Løbetidsfordeling efter restløbetid			
Anfordring	230.590	198.677	
Til og med 3 måneder	257	34.558	
Over 3 måneder og til og med 1 år	34.115	712	
Over 1 år og til og med 5 år	6.006	5.932	
Over 5 år	26.016	20.654	

NOTER TIL ØVRIGE OPLYSNINGER

	2018 Procent	2017 Procent	Note
Kreditrisici			18
Relativ fordeling af udlån, tilgodehavender og garantier			
Offentlige myndigheder	0	0	
Erhverv, herunder			
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	10	13	
Industri og råstofindvinding	2	1	
Energiforsyning	0	0	
Bygge- og anlægsvirksomhed	3	2	
Handel	3	3	
Transport, hoteller og restauranter	2	1	
Information og kommunikation	0	0	
Finansiering og forsikring	3	1	
Fast ejendom	5	6	
Øvrige erhverv	6	5	
Erhverv i alt	34	33	
Private	66	67	
I alt	100	100	
Markedsrisici			19
Valutarisici			
Mellemværende i fremmed valuta			
Aktiver i fremmed valuta	203	165	
Valutaposition	203	165	
Valutaposition i procent	0,3	0,2	
Renterisici			
Beregnet renterisiko			
Renterisiko på værdipapirer	1.864	526	
Renterisiko i alt	1.864	526	
Renterisiko i procent	2,4	0,7	

Sparekassens finansielle risici og styringspolitikker er beskrevet i ledelsesberetningen.

NOTER TIL ØVRIGE OPLYSNINGER

	2018 Procent	2017 Procent	Note
Eventualforpligtelser			20
Stillede garantier m.v.			
Finansgarantier	35.939	31.570	
Øvrige garantier	36.453	36.559	
I alt	72.392	68.129	

Andre eventualforpligtelser
Ingen.

Afgivne sikkerheder m.v.
Ingen.

Nærtstående parter **21**

Bestemmende indflydelse
Ingen parter har bestemmende indflydelse på Borbjerg Sparekasse.

Øvrige nærtstående parter, som virksomheden har haft transaktioner med
Borbjerg Sparekasses nærtstående parter med betydelig indflydelse omfatter sparekassens bestyrelse og direktion samt disse personers relaterede familiemedlemmer.

Direktion og bestyrelse
Størrelse af lån, kautioner og garantier stillet for direktions- og bestyrelsesmedlemmerne i sparekassen.

	2018 tkr.	2017 tkr.
Direktion	849	828
Bestyrelse	3.691	4.414

Lån m.v. til direktion og bestyrelse er givet på sparekassens normale markedsmæssige vilkår, med en rente i intervallet 3,75 % til 9,25 % p.a.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Note

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

22

Årsregnskabet præsenteres i danske kroner og er afrundet til nærmeste 1.000 kr.

ÆNDRINGER I ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Anvendt regnskabspraksis er pr. 1. januar 2018 ændret som følge af ændringer til regnskabsbekendtgørelsen. Ændringerne medfører nye bestemmelser om klassifikation og måling af finansielle instrumenter, herunder nedskrivninger på udlån samt regnskabsmæssig sikring. Implementeringen af ændringerne til regnskabsbekendtgørelsen har ikke haft konsekvenser for klassifikationen af finansielle instrumenter, men har haft en væsentlig indvirkning på måling af udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris, uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn samt garantier som følge af nye bestemmelser for kredittab. Ændringen har medført en forøgelse af korrektivkontoen med 756 tkr. Effekten er i overensstemmelse med overgangsbestemmelserne indregnet direkte på egenkapitalen, hvorfor denne pr. 1. januar 2018 er reduceret med 590 tkr. efter skat. Den regnskabsmæssige effekt fremgår af tabellen nedenfor:

Balance	31.12.2017	01.01.2018	01.01.2018
Aktiver	Hidtidig praksis	Effekt af ændring	Ny praksis
Tilgodehavenede hos kreditinstitutter og centralbanker	22.351	-270	22.081
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	199.805	-418	199.387
Udsudte skatteaktiver	117	166	283
Passiver			
Hensættelse til tab på garantier	500	68	568
Egenkapital	83.349	-590	82.759

Der er ikke foretaget tilpasning af sammenligningstal for tidligere perioder, idet det ikke er vurderet muligt at anvende nedskrivningsbestemmelserne tilbage i tid. Sammenligningstallene for finansielle aktiver og forpligtelser følger derfor den regnskabspraksis, som er beskrevet i årsrapporten for 2017, hvortil der henvises.

Der er ud over de ændringer, som er beskrevet ovenfor, ikke ændringer i anvendt regnskabspraksis i forhold til årsrapporten for 2017.

Klassifikation og måling af finansielle instrumenter

Efter de nye IFRS9-forenelige regnskabsregler foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af de kontraktmæssige betalingsstrømme fra de finansielle aktiver og instituttets forretningsmodel for de finansielle aktiver.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Klassifikation og måling af finansielle instrumenter, fortsat

Dette betyder, at finansielle aktiver, hvor de kontraktmæssige betalinger udelukkende består af rente og afdrag på de udestående beløb, skal klassificeres og måles i henhold til en af følgende forretningsmodeller:

- Finansielle aktiver, som besiddes inden for rammerne af en forretningsmæssig målsætning om at inkassere aktivernes kontraktmæssige betalingsstrømme, der udelukkende består af betalinger på bestemte tidspunkter af afdrag og renter på det udestående beløb. Finansielle aktiver, som indgår i denne kategori, måles efter første indregning til amortiseret kostpris.
- Finansielle aktiver, som besiddes inden for rammerne af en forretningsmæssig målsætning, der kan opfyldes både ved at inkassere aktivernes kontraktmæssige betalingsstrømme, som udelukkende består af betalinger på bestemte tidspunkter af afdrag og renter på det udestående beløb, og ved at sælge de finansielle aktiver. Finansielle aktiver, som indgår i denne kategori, måles efter første indregning til dagsværdi gennem anden totalindkomst.
- Finansielle aktiver, som ikke henhører under en af ovennævnte forretningsmodeller, måles efter første indregning til dagsværdi gennem resultatopgørelsen. Herunder indgår finansielle aktiver, der indgår i en handelsbeholdning; finansielle aktiver, der besiddes med det formål at realisere pengestrømme ved salg af aktiverne og en forretningsmodel, hvor finansielle aktiver styres, og resultatet vurderes på basis af dagsværdier.

Finansielle aktiver, hvor de kontraktmæssige betalinger ikke udelukkende består af rente og afdrag på de udestående beløb, måles til dagsværdi gennem resultatopgørelsen. I denne kategori indgår kapitalandele, afledte finansielle instrumenter og fordringer med særlige indfrielsesvilkår, herunder konverteringsret, eller hvor afkastet er baseret på andet end en almindelig anerkendt rente.

Omklassificeringen mellem de ovenstående målingskategorier foretages på baggrund af en vurdering af, om der er sket ændringer i den forretningsmæssige målsætning med de enkelte finansielle aktiver.

Sparekassens udlån og tilgodehavender måles uændret til amortiseret kostpris. Øvrige finansielle aktiver måles til dagsværdi gennem resultatopgørelsen som følge af, at de indgår i en handelsbeholdning, eller fordi betalingsstrømmene ikke udelukkende består af betalinger på bestemte tidspunkter af afdrag og renter på det udestående beløb. Sparekassen har ikke finansielle aktiver, der omfattes af målingskategorien med indregning af finansielle aktiver til dagsværdi gennem anden totalindkomst.

Klassifikation af finansielle forpligtelser skal enten ske til amortiseret kostpris eller til dagsværdi gennem resultatopgørelsen efter første indregning. Følgende finansielle forpligtelser skal indregnes til dagsværdi gennem resultatopgørelsen:

- Forpligtelser, der indgår i handelsbeholdningen
- Forpligtelser med et eller flere indbyggende afledte finansielle instrumenter, som ikke lader sig adskille fra hovedkontrakten, eller hvor en separat måling af henholdsvis hovedkontrakt og det indbyggede finansielle instrument ikke er mulig.

Øvrige finansielle forpligtelser måles efter første indregning til amortiseret kostpris.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Udlån måles ved første indregning til dagsværdi med tillæg af de transaktionsomkostninger, som er direkte forbundet med erhvervelsen af udlånet samt fradrag for modtagne gebyrer og provisioner, der indgår som en integreret del af den effektive rente. Efterfølgende måles udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris fratrullet det forventede kredittab.

Reguleringer til imødegåelse af tab som følge af kreditrisiko indregnes i resultatopgørelsen under regnskabsposten nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender m.v.

Nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender og hensættelser på garantier og lånetilsagn

Der er som følge af ændringer i regnskabsbekendtgørelsen implementeret ny praksis for nedskrivninger på udlån og tilgodehavender samt hensættelser på garantier og kredittilsagn.

Nedskrivninger og hensættelser blev tidligere foretaget når der var indtruffet objektive indikationer på værdiforringelse. Som følge af ændringerne foretages nedskrivninger og hensættelser baseret på det forventede kredittab i forhold til kreditrisikoen. Kreditrisikoen udgør sandsynligheden for, at låntager misligholder sine betalingsforpligtelser. Denne ændring medfører, at der allerede på tidspunktet for første indregning foretages en nedskrivning for forventet tab. I den nedenstående beskrivelse omtales både nedskrivninger på udlån og tilgodehavender og hensættelser på garantier og kredittilsagn under fællesbetegnelsen, nedskrivninger.

Opgørelsen af det forventede kredittab afhænger af, om der er indtruffet en væsentlig stigning i kreditrisikoen siden første indregning. Opgørelsen af nedskrivninger følger en model med tre stadier:

- Stadie 1 omfatter aktiver, hvor der ikke er sket en betydelig stigning i kreditrisiko. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i 12 måneder.
- Stadie 2 omfatter aktiver, hvor der er sket en betydelig stigning i kreditrisikoen. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i aktivets levetid.
- Stadie 3 omfatter kreditforringede aktiver. I dette stadie beregnes nedskrivningerne baseret på en individuel vurdering af kredittabet i aktivets levetid.

Der har i regnskabsperioden ikke været ændringer i væsentlige antagelser og vurderingsmetoder, som blev lagt til grund for opgørelsen i forbindelse med overgangen til de nye nedskrivningsregler 1. januar 2018.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån, og hensættelser på garantier og uudnyttede kredittilsagn indregnes som en forpligtelse. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger og hensættelser under posten nedskrivninger på udlån.

Stadieinddeling

Stadieinddelingen er baseret på instituttets rating-modeller i form af PD-modeller udviklet af datacentralen og den interne kreditstyring. Følgende principper ligger til grund for inddelingen i stadie 2 og 3.

Betydelig stigning i kreditrisiko (Stadie 2)

Udlån og andre tilgodehavender er inddelt efter om sandsynlighed for misligholdelse (PD), inden for 12 måneder ved første indregning er enten under 1,0 pct. eller 1,0 pct. og derover.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Stadieinddeling, fortsat

Ved vurderingen af udviklingen i kreditrisiko antages det, at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for førstegangsindregning når:

Under 1 pct.

Sandsynligheden for misligholdelse (PD) i restløbetiden fordobles eller mere end fordobles, og 12-måneders PD stiger med 0,5 procentpoint eller mere.

1 pct. og derover

Sandsynligheden for misligholdelse (PD) i restløbetiden fordobles eller mere end fordobles, eller 12 måneders PD stiger med 2,0 procentpoint eller mere.

Herudover vurderes kreditrisikoen at være steget betydeligt, hvis låntager har været i restance i mere end 30 dage, uden at særlige forhold gør, at man kan se bort herfra.

Et udlån med en 12 måneders PD under 0,2 pct. på balancetidspunktet betragtes som værende forbundet med en lav kreditrisiko, såfremt aktuelle eller forventede forhold ikke indikerer andet. Udlån med en lav kreditrisiko fastholdes i stadie 1. Foruden udlån med en PD under 0,2 pct. er det instituttets vurdering, at tilgodehavender hos danske kreditinstitutter og centralbanker har en lav kreditrisiko.

Kreditforringede aktiver (Stadie 3)

Udlån og andre tilgodehavender, der måles til amortiseret kostpris, samt garantier og kredittilsagn kan være kreditforringet, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag
- Når instituttet eller andre långivere yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion
- Bortfald af et aktivt marked for det finansielle aktiv på grund af økonomiske vanskeligheder
- Erhvervelse eller oprettelse af et finansielt aktiv til en betragtelig underkurs, som afspejler indtrufne kredittab.

Herudover vurderes udlånet senest at være kreditforringet, hvis låntager har været i restance i mere end 90 dage.

Signifikante udlån vurderes individuelt for indikation på kreditforringelse ved hver regnskabsafslutning. Sparekassen gennemgår alle udlån over 2% af kapitalgrundlaget individuelt.

Definitionen af misligholdelse

Fastlæggelsen af, hvornår en låntager har misligholdt sin forpligtelser, er afgørende for opgørelsen af forventet kredittab. Sparekassen anser en låntager for at have misligholdt sine forpligtelser såfremt:

- låntager er mere end 90 dage i restance på væsentlige dele af deres forpligtelser eller
- det er usandsynligt, at låntager kan tilbagebetale sine forpligtelser fuldt.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Definitionen af misligholdelse, fortsat

Vurderingen af, om en låntager er i restance, gælder både overtræk ud over de fastsatte rammer og manglende betaling af enten afdrag eller renter. Vurderingen af, hvorvidt det er usandsynligt, at en låntager kan tilbagebetale sine forpligtelser, tager udgangspunkt i både kvalitative og kvantitative indikatorer. En kvalitativ indikator for erhvervsudlån kan for eksempel være, om der er brud på covenants. Kvantitative indikatorer kunne for eksempel være en vurdering af, hvorvidt en låntager kan opfylde sine forpligtelser på andre lån, eller er i restance på andre lån.

Af- og nedskrivninger

Nedskrivninger i stadie 1 og 2:

Opgørelsen af det forventede kredittab i stadie 1 og 2 foretages baseret på en nedskrivningsmodel. Nedskrivningsmodellen tager udgangspunkt i sandsynligheden for misligholdelse (PD), forventet krediteksponering ved misligholdelse (EAD) og forventet tabsandel ved misligholdelse (LGD). Modellen inkorporerer historiske observationer for de enkelte inputs og ligeledes fremadskuende information, herunder makroøkonomiske forhold.

Fastlæggelse af input til nedskrivningsmodellen

Nedskrivningsmodellen tager udgangspunkt i sandsynligheden for misligholdelse (PD), forventet krediteksponering ved misligholdelse (EAD) og forventet tabsandel ved misligholdelse (LGD). Input til nedskrivningsmodellen er baseret på historisk information, som er udviklet af sparekassens datacentral ved brug af statistiske modeller.

Fastlæggelsen af sandsynligheden for misligholdelse (PD) tager udgangspunkt i observerede misligholdelser igennem en periode, som dækker over en økonomisk cyklus, og herefter konverteres de observerede misligholdelser til en estimeret sandsynlighed, der gælder for et bestemt tidspunkt (12 måneders PD). Livstids PD opgøres med udgangspunkt i 12 måneders PD på baggrund af matematiske modeller og fremskrivninger af 12 måneders PD. Dette er baseret på forventninger til fremtiden og lånenes udvikling.

Fastlæggelsen af krediteksponering ved misligholdelse (EAD) tager udgangspunkt i den forventede ændring til eksponeringen efter balancedagen, inklusive tilbagebetaling af renter og afdrag samt yderligere træk på kredittilsagn. Datacentralens fastlæggelse af EAD tager udgangspunkt i historisk information om forventede ændringer i eksponeringer over lånenes levetid inden for det enkelte låns rammer. Der tages derved højde for afdragsprofil, førtidsindfrielse og ændringer i brugen af kreditter.

Forventet tabsandel ved misligholdelse (LGD) er estimeret på baggrund af forskellen mellem de kontraktuelle pengestrømme og de pengestrømme, som instituttet forventer at modtage efter misligholdelse inklusive pengestrømme ved realisering af sikkerheder. Fastlæggelsen af LGD tager udgangspunkt i de forventede sikkerhedsværdier fratrukket omkostninger ved salg samt pengestrømme, som en låntager kan betale i øvrigt ud over sikkerheder. Der tages ligeledes højde for eventuel reduktion i pris, såfremt sikkerheden skal realiseres inden for en kortere periode. De fremtidige pengestrømme tilbagediskonteres til nutidsværdi. Nutidsværdien beregnes for fastforrentede udlån og tilgodehavender baseret på den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Fremadskuende makroøkonomiske scenarier

Fremadskuende information indgår i beregningen af forventet tab i form af makroøkonomiske prognoser og fremskrivninger. Sparekassen bruger en model herfor, der udvikles og vedligeholdes af LOPI – Lokale Pengeinstitutter.

Modellen er opbygget omkring fastlæggelsen af historiske sammenhænge mellem nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variabler. Disse sammenhænge tilføjes herefter estimater for de makroøkonomiske variabler, baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det Økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl., hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter variabler som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc.

Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher, mens der for løbetider udover 2 år foretages en lineær interpolation mellem nedskrivningsprocenten for år 2 og nedskrivningsprocenten i år 10, hvor der i modelmæssig henseende antages at indtræffe en 'langtidsligevægt' opgjort som et strukturelt niveau fra prognoserne. Løbetider udover 10 år tildeles i modelmæssig henseende samme nedskrivningsprocent som langtidsligevægten i år 10. Endelig transformeres de beregnede nedskrivningsprocenter til justeringsfaktorer, der korrejerer datacentralens estimater i de enkelte sektorer og brancher. Institutet foretager tilpasninger til disse, baseret på egne forventninger til fremtiden, og med udgangspunkt i lånesammensætningen.

Ledelsesmæssige tillæg

Institutet foretager på hver balancedag en vurdering af, om der er behov for korrektioner til de forventede kredittab, som er beregnet på basis af de anvendte modeller i stadie 1 og 2. Dette foretages på baggrund af sparekassens eksponering i særlige brancher. For 2018 er der foretaget et ledelsesmæssigt skøn vedrørende landbrug.

Nedskrivninger i stadie 3

Nedskrivning på kreditforringede udlån opgøres som det forventede tab på baggrund af en række mulige udfald (scenarier) for låntagers økonomiske situation og sparekassens kredithåndtering. Det forventede tab beregnes ved at sammenveje det opgjorte tab forbundet med hvert scenarie baseret på sandsynligheden for, at scenariet indtræffer. For hvert scenarie opgøres nedskrivningen baseret på forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet.

Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet.

Afskrivninger

Finansielle aktiver, der måles til amortiseret kostpris, afskrives helt eller delvist, såfremt der ikke længere er en rimelig forventning om dækning af det udestående beløb. Ved afskrivning ophører aktivet med at være indregnet i balancen helt eller delvist. Fastsættelsen af, hvornår der ikke er en rimelig forventning om dækning af de udestående beløb, baserer sig typisk på konkrete forhold hos den enkelte låntager. Dette kunne f.eks. være likviditet, aktivsammensætning, egenkapital og fremtidig indtjening.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Afskrivninger, fortsat

Inden der foretages afskrivning, har en låntager været igennem en gældsinddrivelsesproces, hvor der typisk vil blive foretaget en frivillig aftale, hvor sparekassen bliver delvist indfriet.

Gældsinddrivelsesprocessen fortsætter efter der er sket ophør af indregning af udlån. For erhvervskunder fortsætter processen, indtil låntager enten begæres konkurs, rekonstruktion eller der bliver aftalt en frivillig akkord. For privatkunder forsøges det at indgå en frivillig aftale, der enten indeholder lempelige vilkår eller eftergivelse af gæld. I enkelte tilfælde sendes sager til inddrivelse via et inkasso selskab, som står for inddrivelse af gælden.

INDREGNING OG MÅLING

Generelt om indregning og måling

Alle indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes, og alle omkostninger indregnes i takt med, at de afholdes. Alle værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i resultatopgørelsen, herunder afskrivninger, nedskrivninger og tilbageførsel af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen. Dog indregnes visse poster direkte på egenkapitalen med tillæg eller fradrag af den skattemæssige effekt.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde sparekassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi, dog måles immaterielle og materielle aktiver til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser, som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til begivenheder, der fremkommer mellem balancedagen og tidspunktet for aflæggelsen af årsrapporten, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Værdipapirer og andre finansielle instrumenter indregnes på afregningsdagen.

Netto rente- og gebyrindtægter

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører. Gebyrindtægter og lignende indtægter, som udgør en integreret del af et udlåns effektive forrentning, indregnes over løbetiden med den effektive rente for det pågældende udlån.

Andre driftsindtægter og -udgifter

Andre driftsindtægter og andre driftsudgifter omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til sparekassens hovedaktivitet, herunder avance ved salg af grunde og bygninger samt øvrige materielle aktiver.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale og administration omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pension m.v. til sparekassens personale. Omkostninger til ydelser og goder til de ansatte indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder. Sparekassen har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med alle medarbejderne. I disse ordninger indbetales faste bidrag til et eksternt pensionsselskab. Herudover har sparekassen ingen yderligere forpligtelser til bidrag til nuværende eller tidligere medarbejdere.

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker, der måles til dagsværdi, omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindsud i centralbanker.

Dagsværdien fastsættes sædvanligvis til nominel værdi.

Obligationer til dagsværdi

Obligationer og pantebreve, der indgår i en handelsbeholdning eller besiddes med det formål at realisere pengestrømme ved salg af aktiverne, eller styres og vurderes på basis af dagsværdi, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdien.

Hvis markedet for en eller flere obligationer eller pantebreve er illikvidt, eller hvis der ikke findes en offentligt anerkendt pris, fastsætter instituttet dagsværdien ved brug af anerkendte værdiansættelsesteknikker. Disse teknikker omfatter anvendelse af tilsvarende nylige transaktioner mellem uafhængige parter, henvisning til andre tilsvarende instrumenter, analyser af tilbagediskonterede pengestrømme samt andre modeller baseret på observerbare markedsdata.

Aktier m.v.

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier, der handles på aktive markeder, opgøres efter lukkekursen på balancedagen.

Dagsværdien for unoterede og illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og lignende eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Grunde og bygninger

Grunde og bygninger måles ved første indregning til kostværdi, og måles efterfølgende til henholdsvis dagsværdi for investeringsejendomme og omvurderet værdi for domicilejendomme. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Investeringsejendomme omfatter ejendomme, der ikke er klassificeret som domicilejendomme. Investeringsejendomme måles til dagsværdi, der fastsættes ved hjælp af almindeligt accepterede værdiansættelsesmetoder og i overensstemmelse med bilag til regnskabsbekendtgørelsen. Værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen.

Domicilejendomme omfatter ejendomme, der anvendes i virksomhedens egen drift. Domicilejendomme måles til omvurderet værdi med fradrag af afskrivninger. Afskrivningsgrundlaget er omvurderet værdi med fradrag af forventet restværdi og afskrivninger beregnes lineært over forventet brugstid, der andrager 50 år.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Grunde og bygninger, fortsat

Omvurdering af domicilejendomme foretages med tilstrækkelig hyppighed, således at den regnskabsmæssige værdi ikke adskiller sig væsentlig fra dagsværdien på balancetidspunktet. Omvurderet værdi fastsættes ved hjælp af almindeligt accepterede værdiansættelsesmetoder som anført i regnskabsbekendtgørelsen.

Værdireguleringer som følge af ændringer i omvurderet værdi indregnes for opskrivninger over totalindkomstopgørelsen, og for nedskrivninger, der ikke kan indeholdes i tidligere års opskrivninger, over resultatopgørelsen.

Øvrige materielle anlægsaktiver

Driftsmateriel måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Restværdien revurderes årligt. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider og restværdi herefter:

Driftsmateriel	3-10 år	0 % af kostpris
----------------	---------	-----------------

Øvrige materielle anlægsaktiver vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikation for værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste af nettosalgssum og nytteværdien.

Periodeafgrænsningsposter og andre aktiver

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte udgifter vedrørende efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Andre aktiver omfatter hovedsageligt tilgodehavende rente- og provisionsindtægter, der er indtjent inden balancedagen, men først afregnes i efterfølgende regnskabsår. Andre aktiver måles til dagsværdi.

Periodeafgrænsningsposter og andre passiver

Periodeafgrænsningsposter opført som forpligtelser omfatter indtægter, der er indgået før balancetidspunktet, men som vedrører senere regnskabsperioder, herunder modtagne renter og provisioner. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Andre passiver omfatter hovedsageligt skyldige omkostninger og mellemregningsposter, der er udgiftsført inden balancedagen, men først afregnet i efterfølgende regnskabsår. Andre passiver måles til dagsværdi.

Finansielle forpligtelser

Finansielle gældsforpligtelser indregnes ved gældspåtagelse til det modtagne provenu dvs. hovedstolen med fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder indregnes finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Under periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver indgår modtagne betalinger, der er indtægter vedrørende efterfølgende år.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Egenkapital

Foreslået renter af garantkapital

Renter af garantkapital indregnes som en gældforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på repræsentantskabsmødet. De foreslåede renter af garantkapital for regnskabsåret vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Skatter

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalte acontoskatter.

Udskudt skat indregnes efter den balanceorienterede gældsmetode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver indregnes med det beløb, som forventes at blive udnyttet, eksempelvis ved udligning i skat af fremtidig indtjening, eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed.

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, i totalindkomstopgørelsen med den del der kan henføres til poster i totalindkomsten og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Omregning af fremmed valuta

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs (lukkekurs). Forskellen mellem balancedagens lukkekurs og transaktionsdagens kurs indregnes i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Ikke monetære poster omregnes for aktiver, der måles til kostpris til transaktionsdagens valutakurs og for aktiver, der måles til dagsværdi til balancedagens valutakurs (lukkekurs).

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er medtaget i henhold til bilag 7 til regnskabsbekendtgørelsen og er defineret i vejledning til regnskabsindberetning for kreditinstitutter.

En negativ regnskabsmæssig påvirkning af de nye forventningsbaserede IFRS 9 nedskrivningsregler vil i udgangspunktet have tilsvarende effekt på kapitalgrundlaget. For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivningen, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (kapitalkravspakken), foreslået en 5-årig overgangsordning således, at en negativ effekt af de nye IFRS 9 nedskrivningsregler først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år.

Samlet set vurderer sparekassen virkningen af IFRS 9 på den kapitalmæssige overdækning til at være beskeden ved reglernes ikrafttrædelse i 2018.

NOTER VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN, FORUDSÆTNINGER OG USIKKERHEDER

**Note
23**

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er følgende:

- Nedskrivning på udlån og hensættelser på garantier og kredittilsagn.
- Måling af dagsværdi af finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked.

Nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier og kredittilsagn

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med den i note 1 beskrevne regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan være væsentlig. I 2018 er den nye regnskabspraksis vedrørende nedskrivninger af udlån og tilgodehavender samt hensættelser på garantier og uudnyttede kredittilsagn implementeret. Dette gør, at ledelsen har foretaget en række nye skøn forbundet med opgørelsen af nedskrivningerne for 2018.

Måling af udlån bliver væsentligt påvirket af den nuværende økonomiske stabilitet i samfundet. Det kan således ikke afvises, at en negativ udvikling inden for brancher, hvor sparekassen har betydelige engagementer, kan medføre yderligere nedskrivninger. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendeudbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn.

Ved måling af sikkerheder med pant i helt eller delvist udlejede erhvervsejendomme eller boligejendomme er afkastkrav en af de væsentligste forudsætninger, som instituttet anvender. Værdien af ejendomme fastsættes på grundlag af en vurdering af det afkastkrav, som en investor forventes at stille til en ejendom i den pågældende kategori.

Afkastkravets størrelse afhænger bl.a. af geografi, beliggenhed i det pågældende område, ejendommens anvendelsesmuligheder (erhverv/beboelse), vedligeholdelsesstand samt eventuel genudlejning og dermed niveauet for tomgang m.v.

Værdierne på særligt landbrugsengagementer er fastlagt i et illikvidt marked, hvor kendskab til reelle handels- og belåningsværdier er meget sparsom. Således konstaterer instituttet stort set ingen handel med aktiver som den type aktiver, der indgår i beregningerne af nedskrivningsbehovet på især denne type låntagere. En afgørende faktor for nedskrivninger på landbrugsengagementer er værdien af landbrugsjorden. I de foretagne nedskrivningsberegninger for de landbrugsengagementer, hvor der er vurderet at være kreditforringelse (stadie 3), er der maksimalt anvendt en hektar pris på 155 tkr. Endvidere kan ændringer i de anvendte mælkekvoter og staldpladser m.v. medføre behov for yderligere nedskrivninger, og det kan ikke afvises at sådanne ændringer vil være væsentlige.

For privatkunder er der usikkerhed forbundet med opgørelse af nedskrivninger som følge af usikkerhed i den fremtidige betalingsevne. For en del af låntagerne konstateres det, at selvom de på nuværende tidspunkt kan betale ydelserne på lånene, så vil yderligere krav til afdrag eller rente presse betalingsevnen. Hertil kommer, at en række boligejere ikke vil kunne afhænde deres bolig uden tab.

NOTER VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN, FORUDSÆTNINGER OG USIKKERHEDER

Fremadskuende makroøkonomiske scenarier

Fastlæggelse af forventet tab er baseret på ledelsens forventninger til den fremtidige økonomiske udvikling. Sådanne forventninger er forbundet med en stor grad af skøn fra ledelsen. Ledelsen foretager dette skøn med udgangspunkt i forskellige scenarier (en "base case", en "bedre case" og en "værre case"). Disse tre scenarier tildeles en sandsynlighedsvægt afhængigt af ledelsens vurdering af de nuværende forventninger til fremtiden. Fastlæggelsen af scenarier og sandsynlighedsvægtning heraf er forbundet med usikkerhed.

Udover fastlæggelsen af forventninger til fremtiden er nedskrivninger i stadie 1 og 2 ligeledes behæftet med en usikkerhed som følge af, at modellerne ikke tager højde for alle relevante forhold. Da der fortsat er begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne, har det været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn. De ledelsesmæssige skøn relaterer sig især til landbrug. Fastlæggelsen af det ledelsesmæssige skøn er foretaget ud fra en konkret vurdering af det enkelte segment og de berørte låntagere. Vurderingen af effekten for den langsigtede sandsynlighed for misligholdelse for disse låntagere, og segmenter ved henholdsvis forbedret og forværret udfald af makroøkonomiske scenarier, er forbundet med skøn.

Måling af dagsværdi af finansielle instrumenter

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv kan omsættes til, eller en forpligtelse indfries til ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, hvor der findes et aktivt marked, fastsættes til den pris, der vil blive modtaget ved salg eller indfrielse på balancedagen, eller hvis en sådan ikke foreligger en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil. For finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked, fastlægges dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der baserer sig på observerbare aktuelle markedsdata. Værdiansættelser baseret på værdiansættelsesteknikker er i større omfang baseret på ledelsesmæssige skøn.

Måling af unoterede aktier og visse obligationer

Måling af unoterede aktier og visse obligationer er kun i mindre grad baseret på observerbare markedsdata. Hertil kommer, at der for en række unoterede aktier ikke har været omsætning heri i en årrække. Måling af unoterede aktier og obligationer er derfor opgjort til skønnet markedsværdi og er således behæftet med usikkerhed.